

Joel qillqa hinallataq Laodicea Ilaqtapi qhepa p'unchay Adventista Iglesiataq — Iskay chunka suqniyuq

Jeff Pippenger
2026-01-12

Yupay iskay chunka suqtayoq``

Joelpa tawa mirayninkuna Diospa uvas chakranta 1863 watamanta Domingo ley kama hukmanta hukman aswan hatun tukuy chinkachiyta rikuchin. Tawa yupayqa Cristopa carácterninpa tawa allin kayninkunatapas unanchan. Santuariopi querubinkuna tawa uya rikuriykunayuqmi kanku, chay rikuriykunataq ñawpa Israelpa tawa rakiywan tupachkan, paykuna santuariopa muyuriyninpi tiyaspankum. Chaymantaq tawa evangelio-kunatapas representan.

Uyanakuna rikch'ayninmantaqa, tawaqninpas runapa uyanta karqaku, paña ladonpita leonpa uyantapas; hinaspa tawaqninpas lloq'e ladonpi toropa uyanta karqaku; chaymantapas tawaqninpas ankapa uyanta karqaku. Ezequiel 1:10.

Ñawpaq kaq uywataq leonman rikch'akurqan, iskay kaq uywataq torituman rikch'akurqan, kimsa kaq uywataq runapa uyanta karqan, tawa kaq uywataq phawachkaq ankaman rikch'akurqan. Apocalipsis 4:7.

Bibliaqa (Números 2) nisqanpi willakun chunka iskay ayllukunamanta (Levita mana yupaykuspa, paykunaqa tabernáculo muyuriqpi chaylla campamentokurqanku), tawa campamentoman wakichisqa kashqankuta, sapa hukninpi kinsa ayllukuna kashqankuwan, santuario muyuriqpi tawa hatun suyukunaman churakusqa, sapa hukninpi huk estandarte urapi, chayqa ninanmi bandera utaq señas nisqanta. Chay churayqa huk simbólico paralelotam rurarkan, maypichus kay pachapi campamentoqa hanaq pacha trono querubinkuna waqaychasqanman rikch'akuq.

Judá suyunchakusqa inti llusquimun qhawaykuspa, santuario punku yaykuna chimpapi kasharqa. Judápa estandartenqa leónmi karqa, imaraykuchus chayqa Judá ayllumanta León nisqata rikuchin. Judáwan kusa iskay ayllukunaqa Isacarwan Zabulónwan karqaku. Juanpa rikuyñinpi, ñawpaq kaq uywaqa león hina karqa, hinaqtin Ezequielpa querubinkunapas leónpa uyayuq karqaku. Rubén, runapa unanchan, uray lado-pi kasharqa Simeónwan Gadwan kusa. Inti haykuna lado-pi kasharqa Efraín, Benjamínwan Manaséswan kusa, torowan rikuchisqa. Chinchay lado-pi kasharqa Dan, Aserwan Neftalíwan kusa, ankawan rikuchisqa. Ayllupa tawa uyakunawan hanaq pacha santuario nisqawan t'inkisqanqa tawa evangelio-kunapi rikuchisqa kashan.

Mateoqa Judá ayllumanta Leónmi, Marcosqa sacrificiopaq toromi, Lucasqa runam, Juantaq alto patapi phawq águilam. Cristoqa Judá ayllumanta León hina kachkaspa, kikinmi sut'ichakun imaynachus payqa selloq, sello paskarqaqpas profético Siminta. Mateo qhelqapiqa aswan achka chiqap sut'inchaykuna kashan Mesíasman profecíauna hunt'akusqanmanta (12), wakin kimsa evangelio junt'asqanmantaqa. Manam ni asllapas kikirillanchu.

Mateo qillqasqa libroqa Diospa profético Simiyninta rikuchin. Lucasqa, hampiq kasqanrayku, evangeliunta qhawarichin Cristoqa Runapa Churin hina kasqanman hina; Lucasqa runapa uyansi kasqanrayku. Marcosqa Cristomanta evangeliunta qhawarichin sacrificiopaq ofrenda hina Cristo sut'inchasqanman hina; Marcosqa toromi kasqanrayku. Juanqa alto phawachkaq ankaymi, paymi Cristopa evangeliunta qhawarichispa Diospa ukhupi kaq profundo imakunata rikuchirqa.

Munasqanmi entiendenapaq Mateo qelqapi librota imayna representasqa kachkan profetico Simi ukhupi. Mateo qelqapi libroqa Judá ayllumanta Leónmi, profetico Siminpa Kamachiqninmi, pakasqa imakunapa Admirable Yupaychaqninmi, Admirable Rimay Yachaqmi, paymi Siminta sellan, hinaspa kicharin. Jesúsqa Alfa hinaspa Omega kachkan, paymi Simi. Mushuq Testamentoq ñawpaq libro hinaspa qhepa libroqa profetico librokunam. Achka runakuna kay cheqaqta yachanku Apocalipsis librotaqa, ichaqa mana hina qhawarqankuchu Mateoqa Mushuq Testamentoq alfa kasqanta, chayrayku Mushuq Testamentoq omega nisqanwan tupananmi. Tukukuyninta representananmi, chayqa Apocalipsis libro.

Chaymi, Mateo qillqapi tariqtinchik Génesispa pactopa historianninp parallelon, chunka hukniyuqmanta iskay chunka iskayniyuq kama capitulokunapi churakusqata, mana aswanchu kayqa cheqaq kaqmi Mateo ayllumanta León unqaykuchisqa. Génesispi, Mateopi, hinaspa Apocalipsispi rikuchisqa chunka iskayniyuq capitulokuna, mayqenkunachus pactopa historianta qawachinku, kunanqa unqaykuchisqañam kachkan; hinaspataq riqsichkanchikmi Mateo qillqapa iskay chunka kimsayuq capítulo yachaysapakunapa hinaspa mana yuyayniyuqkunapa t'aqanakuyta uvas chakramanta parabolapi rikuchisqanta. Pusaq llaqlakuykuna ñawpaq pactopa runakunapa hawanpi, mayqenkunachus profeciapi tinkuchkanku pusaq almankunawan, chay pusaq almankuna pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata rikuchispa qespichiyman arcaman siqaqkunata. 23 yupayqa hanaq pacha santuariopi qallarisqa llamk'anata rikuchin, maypachachus 2300 p'unchaykuna tukukuyninta chayarqan 1844 watapi, octubre killapa 22 p'unchayninpi, hinaspataq wakmanta ruwanqa utqay hamuq domingo kamachikuypi. Capítulo 23 kay cheqaqta señalachkan.

Iskay chunka tawaq ñiqiqa rikuchkan, Cristoqa apostata Israelwan rimayninta chayraq tukuspa, judiokunapa templonta qhipa kutikuy mana kaqpaq saqisqanmantam. Yupay 24 nisqaqa unay Israelmanta kunan pacha Israelman tikrakuyta unanchan, chaymi profetapa historiapi Cristo sayarasqa karqan, Mateo iskay chunka tawaqpi willakuyninta haywarispa. Mateo 24-pa profetapa willakuyninqa Hukllachasqa Ilustración Divinami, “línea sobre línea” nisqa metodologiata qhawachiq, mayqinmi aswan sut'inchaspa Milleritakunapa historianta rimarin, chayraykutaq pachaqa tawa chunka tawaq waranqakunapa historiantapas. 24 nisqaqa Apocalipsis chunka iskayniyuq iglesiapi rikuchisqa, payqa killapa patanpi sayan, inti justicia-pa k'anchayninta qhawarichiq k'anchayta kutichimuq killapa hawanpi. Umanpin chunka iskayniyuq qoyllurkuna kashan, chaykunaqa 24-ta rikuchin, payqa Cristo paqarinanman pusamuq historiata rikuchisqanrayku, maypicha unay Israelpa chunka iskayniyuq ayllunkuna kunan pacha Israelpa chunka iskayniyuq disipulonkuna tukunan karqan. Iskay chunka tawaq ñiqipiq 1798 watamanta hatun llakikuykama Milleritakunapa historia rikuchisqa kachkan. Chaymantaqa Mateo 25 hamun.

25 yupayqa Levita runakunapa unanchaqninmi, allin kasqankumanta mana allin kasqankumanta ima kaptinpas; ichaqa chaymanta aswan hatunpaqmi yachaq wan saqra Levita runakunapa t'aqasqa kasqankuta rikuchin. Mateo 25 nisqaqa kimsa testigokunapi, utaq kimsa rikch'achiy willakuykunapi, iskay chunka pisqa yupaywan rikuchisqa t'aqanakuyta rurayninta reqsichin. Chaymi, chunka sipaskunamanta rikch'achiy willakuyqa Millerita runakunapa historianta rikuchin, hinallataq pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historiantapas. Chay historiaqa ñawpaq angelpa historiann, talentokunamanta rikch'achiy willakuyqa iskay ñiqin angelmi, ovejakuna hinaspa cabrakunamanta rikch'achiy willakuytaq kinsa ñiqin angelpa taripakuyninmi.

Kapítulu 26 asta 28 ta identifiká istória di Páskua ti komisaun evanjéliku pós-krusifikason.

Hinaspanmi, Jesús llapa kay nisqankunata tukuruspa, discipulonkunaman nirqan: Qamkuna yachankichikmi iskay p'unchaymanta Pascua raymi kananpaq kasqanta, hinallataq Runapa Churin chaskichisqa kananpaq, chakatasqa wañuchisqa kananpaqpas. Mateo 26:1, 2.

26 ñiqinpi imaymana señalkunamanta huk pisiyachisqa willakuyqa kinsañiqinmanta pichqañiqinkama Jesus-ta wañuchiya munasqankumanta qillqasqa kasqanmi. Chaymanta soqtayuqmanta chunka kinsayuqkama Betaniapi Jesus-ta llipisqankumanta rimarin. Chunka tawayuqmanta chunka soqtayuqkama Judasqa kimsa chunka qullqi kutita chaskispa Cristo-ta rantikapun. Chaymantataq Pascua hamun disipulonkuna kуска, chunka qanchisniyuqmanta iskay chunka pichqayuqkama. Iskay chunka soqtayuqmanta iskay chunka qanchisniyuqmanta iskay chunka isqonniyuqkama Jesusqa Señorpa micuyninta sayarichin, hinaspataq kinsa chunkañiqinpi Pedroq negasqanta ñawpaqmantaraq willan. Kinsa chunka soqtayuqmanta tawa chunka soqtayuqkama Jesusqa Getsemanípi kachkan. Tawa chunka qanchisniyuqmanta pichqa chunka soqtayuqkama Jesus-ta hap'inku; chaymanta pichqa chunka qanchisniyuqmanta soqta chunka pusaqniyuqkama Jesusqa Caifaspa ñawpaqninpi hinaspa Sanedrínpa ñawpaqninpi kachkan. Soqta chunka isqonniyuqmanta ñawpaqmanqa Pedroq Cristo-ta negasqan sut'inchasqa churakun. Kay ñiqinqa chunka sut'i señalkunata hap'in, chaykunataq qhepa p'unchaykunapi yapamanta ruwasqa kanankupaqmi.

Iskay chunka qanchisniyuq t'aqapiqa chunka sapa rikuchiq señalkuna kachkallantaqmi. Jesúsqa Pilatoman entregasqa kachkan, hinaspan Judasqa sipikun, chaymantataq Jesúsqa Pilatopa ñawpaqenman pusasqa kachkan, chaymantataq Barrabásqa akllasqa kachkan, Pilatoqa Jesús-ta crucificasqa kananpaq entregan, chaymantataq Jesúsqa asipayasqa kachkan, chaymantataq crucificasqa kay, chaymantataq Jesúsqa wañuynin, chaymantataq Jesúsqa pampasqa kachkan, hinaspan panteonpa cuidakuqkunataq testificanku.

Iskay chunka pusajniyuqqa kimsa señalkunallataqmi kapun: ñawpaq kaqmi kawsarimusqa, chay qhepanta Sanedrínpa llullakuynin, hinaspataq hatun kamachiy. Kimsa kapitulukuna, iskay chunka kimsayuq sapaq señalkunawan chakatanamanta, chaykunataq huk pachak tawa chunka tawa waranqakunataq historiankupi yapamanta ruwasqa kanqaku.

Mateo 26 – Chunka Ñan Señalkuna

1. Kamachiq kuraq sacerdotekunaq, hinallataq kurakkunaq, Jesus-ta wañuchinankupaq rimanakusqanku (vv. 3–5)
2. Betaniapi alabastro cajayuq warmi jawisqan (vv. 6–13)
3. Judasqa Jesus-ta 30 qullqi chiqallawan rantikuspa entregananpaqmi acuerdota ruwan (vv. 14–16)
4. Pascua mikuyta wakichiy hinaspa discípulokunawan mikhuy (vv. 17–25)
5. Señorpa Cenanta Churaynin (vv. 26–29)
6. Simón Pedropa ñega'êhague rehegua (v. 30–35)
7. Getsemanípi ñak'ariy (vv. 36–46)
8. Jesusta traicionasqan hinaspa hap'isqa kasqan (vv. 47–56)
9. Jesús juzgasqa Caifásqa ñawpaqninpi hinallataq Sanedrínpa ñawpaqninpi (vv. 57–68)
10. Pedroq kimsa kutik kuti ñiysqan mana reqsisqanmanta (vv. 69–75)

Mateo 27 – Chunka Señalkuna

1. Jesusta Pilatoman entregasqa (vv. 1–2)
2. Judaspa llakiywan wañuchikuynin (vv. 3–10)
3. Jesús Pilatopa ñawpaqenpi – Roma kamachiy ukhupi formal juiciota ruwasqa (vv. 11–14)
4. Barabás-ta Jesusmanta akllay (vv. 15–26)
5. Pilatoqa Jesus-ta chakatasqa kananpaqmi entregan, Barabás kacharisqa kasqanta chaypi hap'ispa.
6. Aswanakuna hinallank'akuy soldadokunapa makinkupi (vv. 27–31)
7. La crucifixión (vv. 32–44)
8. Jesúsqa wañuynin (vv. 45–50)
9. Musuq señalkuna hinaspa José de Arimatea pa pampachisqan (vv. 51–61)
10. Ch'askakuna wañusqa pamparaq wasiman qhawaqkunata churay (vv. 62–66)

Mateo 28 – Kimsa Señalnikuna

1. Kawsarimusqankuna hinaspa ch'usaq sepulkrumanta (vv. 1–10)
2. Sacerdotekuna kurakkuna hinallataq machu runakunapas soldadokunaman llullakusqanku (vv. 11–15)
3. Hatun Kamachiy (vv. 16–20)

Imaynanmi Cristoq kawsaynin, Betaniapi umachikuymanta Hatun Kachaykama, kay pachapi serviciunta tukuchirqan hinaspa allin willakuyta llapa nacionkunaman qallariychirqan, chay hinallataq kay kikinkuna señalkunapas Diospa puchuq ayllunpa kawsayninpi yapamanta rikurimun, probationpa tukukuyninman asuykaptinku hinaspa qhepa atipayninkuman.

Iskay chunka suqtaq iskayniyuq kaptin iskay chunka pusaqniyuq kama qillqasqa rakikunaqa Pascua historiata rikuchinku, iskay chunka kimsayuq sapaq waymarkakunaman hinast'asqa, chaykunataq kutinmanta rikurimunku domingo kamachiymán pusay historiapi hinallataq chaymanta qhipaman.

“Cristo hamuqnin, ñoqanchikpa Hatun Sacerdoten hina, Aswan Santo Cheqman, santuario pichanapaq, Daniel 8:14pi rikuchisqa; Runapa Churin hamuqnin Unaymanta Kaqman, Daniel 7:13pi qhawachisqa hina; hinaspa Señorpa hamuqnin Templonman, Malaquías willakusqanman hina, chaykunaqa hukllaña ruwaypa nisqankunam; hinaspa kaypas rikuchisqa kashan qosasapaq hamuqnin kasarakuyman, Cristo chunka sipaskunapa yachachikuyninpi Mateo 25pi nisqan hina.” The Great Controversy, 427.

2300 p'unchaykunapa tukukuynin 1844 watapi, octubre killapa 22 p'unchayninpi, Domingo p'unchaypa kamachikuyninpi yapamanta rikuchikun. Mateo qillqapa qhipa kimsa kapitunkunapi churasqa 23 unanchakuykunaqa reqsichinmi chaniyuq yawarta, chaywanmi Dios kaywan runa kay t'inkichisqa kachkan.

“Cristopaq runakunapaq mañakuynin hanaq santuariapiqa salvaciónpa planonpaq hina ancha esencialmi, imaynatachus paypa wañuynin chakatachiska cruzpi karqa chayhina. Wañuyninwanmi chay llamk'ayta qallarin, mayqintachus kawsarimusqan qhipaman hanaq pachaman wicharipa hunt'ananpaq. Ñoqanchikqa iñiypa ukhunta yaykunanchikmi cortinapa washanman, ‘maymanchus ñawpaq yaykuq ñoqanchikrayku yaykusqa.’ Hebreos 6:20. Chaypim Calvariacruzanta k'anchay rikch'akumun. Chaypim aswan sut'ita reparayta atisun redemptionpa pakasqa misteriokunata. Runapa salvacionninqa hanaq pacha mana yupay atina chaninwanmi rurakun; qosqasqa sacrificioqa Diospa p'akisqa leyninpa ancha hatun mañakuyninkunawan tupaqmi. Jesusqa Taytapa tronanman ñanta kicharin, paypa chawpinchayninraykutaq tukuy cheqaq sonqoyuqkuna payman iñiypi asuykuqkuna munayninku Diospa ñawpaqenman apasqa kanman.” The Great Controversy, 489.

Mateo qhelqep 23 ka lliw kallpawanmi llullaq sacerdocioqa huchachakuyninta sut'inchán. Qhelqepkuna iskay chunka soqtayoqmanta iskay chunka pusaqniyoqkamaqa, qhelqep 23-pa omega-ninmi kanku. Llullaq levitakuna, machu runakunapa tawa miraypi aswan-aswan hatunyarqha hukunku, chaymi qhipa kimsa qhelqepkunapi rikuchisqa señaalkunata paqarichirqan.

Iskay chunka tawañiqin kapítulom sut'inchán, “línea tras línea” nisqa yachachiy ñanqa Cristop ñannin kasqanta, paymi Jerusalén llaqtap thuñichisqa kayninta llamk'achin kay kaqkunata, karqan kaqkunata, hamuq kaqkunatapas sut'inchananpaq.

Jerusalén llaqtapa urmaynin wata 70 d.C.-piqa, chay p'unchayllapim karqa, imaynatachus Jerusalén llaqtata Nabucodonosor ñawpaqta ñaqariychispa urmachirqan chay watapi. Jerusalén llaqtata Nabucodonosor urmachisqanqa ñawpaq historiaraqmi karqa; Cristopa historiantaq, maypachachus Tito Jerusalénta hap'irqan, kay pachapa tukukuyninta rikch'achirqan. Mateo 24qa “línea sobre línea” nisqa metodologíataq hatarichin; chayraykum “metodología” nisqaqa profétic testimoniopa huk imanan kaptin reqsichin.

24 kaqpi Christoqa reqsichkanmi allinta entiendenapaq “chinkachiq millay llullu ruray” nisqata, Daniel profeta rimarisqanman hina, chaymi William Millerpa yachayniypa ancha hatun saphin karqa, hinallataq Danielpi rikuchisqa musquy rikch’ayninta sayachiq unanchan karqa. Chayqa Adventismopa hatarikuynintapas rikuchinmi, paykunaqa Danielpa qillqasqanpi “sapa p’unchay” nisqapa Millerite yachayta mana chaskispa qhespirqanku, chayraykutaq 2 Tesalonicenses iskay kaq qillqapi nisqa sinchi llullachiyta chaskirqanku. Chay kaqpi nisqaqa sut’ita Lucas 21wan t’inkisqa kachkan, chaymi Agosto 11, 1840-manta Octubre 22, 1844-kama reqsichin, chaymi 9/11-manta domingo kamachikuykama rikch’aynin karqa. Hinallataq Lucas 21:24pi “gentilkunapa pacha tiempokuna” nisqawanpas t’inkisqa kachkan, chayqa Moisespa “qanchis kutikuna” nisqata kicharinapaq huk ñawpaq hatun llave kachkan, hinallataq Apocalipsis chunka hukniyuqpi templota tupuywanpas tinkuchkan.

Qallariynin iskay chunka kimsayuy capitulomanta, chaymanta 24 nisqawan 25 nisqawan qatipakuspa, chaymanta tukukuqta 26manta 27 kama capitulokunawan, kimsa capitulokuna, iskay chunka kimsayuy waymarkakunata hap’iq, chaykunaqa iskay chunka kimsayuy capitulopa omega-ninmi alpha-ninman. Iskay chunka suqta yapasqa iskay chunka qanchisman, hinaspa iskay chunka pusaqman, “81” nisqamanmi haykun, chayqa sacerdociopu unanchaqninmi. Kimsa testigokunapi (Génesis, Mateo, hinaspa Apocalipsis) chunka suqniyuqmanta iskay chunka iskayniyuqkama capitulokuna huk siq’imi. Iskay chunka kimsayuyqmanta iskay chunka pusaqniyuqkama capitulokuna cheqaq kaypa siq’inmi, chayqa 23 nisqawan qallarin hinaspa 23 nisqawan tukukun.

Mateo libro paqariq chunka capitulokunaqa kinsa profétic siq’ikunaq ñawpaqninmi. Chunka capitulokuna, chaymanta qatiq chunka iskayniyuq capitulokuna, chaymanta qatiq soqta capitulokuna. Diospa samaynin yachachiwanchik tukuy Bibliapa librokunaqa Apocalipsispi tinkunku hinaspa chaypi tukukunku, chayrayku tukuy Bibliapa librokunaqa Mateopi tinkunku hinaspa chaypi tukukunku. Mateoqa Judá ayllumanta leonpa uyanninkama hina, chunka iskayniyuq sapaq Mesías manta profeciakunata reqsichin, chay chunka iskayniyuq pasajekunataq Milleritakunaq historianpa hinaspa pachak tawa chunka tawa waranqakunapa señalkunata paqarichin. Apocalipsis libroqa Jesucristopa revelacionninwan qallarin, chay hinallataq Mateo ñawpaq capítuloqa Jesucristomanta huk revelacionta qawarichin, chaymi Moisespa kawsayninwan hinaspa testimonninwan tinkuchkan, Anticristopa historiannintawanpas, chaynallataq atipayuq iglesiapa kinsa elementonkuna reqsichispa, profeta, sacerdote hinaspa rey nisqakuna hina rikuchisqa.

Mateo qallarin Jesucristoq rikuchisqanwanmi, Diospa akllasqa llaqtawan rimasqanku pactopi. Abraham manta Davidkama chunka tawaqniyuq miraykuna karqan; David manta Babiloniapi prisionman apasqa kaykama chunka tawaqniyuq miraykuna karqan; Babiloniamantataq Cristokama huknin chunka tawaqniyuq miraykuna kasharqan. Mateo qillqasqapi Cristoq mirayninqa Moiseswan tupaqmi, imaraykuchus Moisesqa Cristo omegaq alpha-ninmi. Moisespa pachak iskay chunka watayuq kawsayninqa Noépa willakuy historiapi pachak iskay chunka watayuq pruebanapa pachasninwan tupaqmi. Chayrayku Noépa pactonqa akllasqa llaqtapa pactonwan tinkisqami. Moisespa pachak iskay chunka watankunaqa kimsa tawa chunka watayuq

pacha rakikuna kasqanta rikuchin; chaykunam tukuq karqan Moisespa huk Egipcio runata wañuchisqanwan ñawpaq tawa chunka wata tukukuptin, hinaspa qhapaq wawa, Faraónpas ejercitunwan kуска wañuchisqa kasqanwan iskay ñiqin tawa chunka watayuq pacha tukukuptin. Iskay ñiqin tawa chunka watayuq pachaqa Kadespi hatariyuypi tukukuq karqan, kimsa ñiqin tawa chunka watayuq pachataq Kadespa iskay ñiqin hatariyuwan tukukuq karqan. Alphaq kimsa profetiku siqinkuna llapallanmi Kadespi tukukun, hinaspa Mateo paq miray qillqapa kimsa profetiku siqinkunapas Davidpi, Babiloniapi prisionpi, hinaspa Pacto Qoyaq Chaskiypi tukukun.

Maypachus Moisespa alfanta Cristopa omegawan tupachisqa kaptin, Kadeshmanta suqta testigokuna kan, chaymi 1863 watatawan Domingo leyta. Mateopa genealogianqa rey Davidta Kadeshpi churayku, chaypim apostata Adventismo Babiloniaman pusasqa, imaynachus Cristo pactota takyachin pachak tawa chunka tawa waranqa runakunawan. Davidta Domingo leypi churaykuspan, iskay ñiqin Davidpa testigonta takyachin, Davidqa kimsa runa representantekunamanta huknin kasqanrayku, paykunaga kimsa chunka watayuq kashaspaq serviya qallarisqaku. Cristo, David, Josewan Ezequielwan llapankum kimsa chunka watayuq kashaspaq llamkayninkuta qallarisqaku. Tinkusqa, chay tawa kimsa chunka watayuqkuna, mayqenkunachus serviya qallarisqaku, Dios kaywan runa kayta huñusqata rikuchinku, maypachachus iglesia militante iglesia triunfante tikrasqa kan. Chay iglesiaqa huk profeta, huk sacerdote, huk reymanta rurasqa kachkan. Chay tikrayqa Domingo leypi señalasqa kachkan, chayqa Kadeshpas kachkan; chayrayku Mateopa genealogianpi Davidqa kimsa chunka watayuq Davidwan tupachin.

Kimsa chunka watakuna wakichikuyqa Abrahampa rimanakuywan tawa pachak kimsa chunka watakunawan tupachkan, chaymantapas huk saserdotepa watanwan, hinallataq Daniel 12:11 pi 1290 watakunawan. Qatiq qillqapi Mateo qillqapi tarikusqa chunka iskayniyuq Mesiasmanta willakuykunata sapaqta qhawarisun. Ñawpaqtaqa Mateo ukhupi kinsa profetiko siq'ikunata reqsichkanchik: hukmanta chunka kama capitulokuna, chaymanta chunka hukniyuqmanta iskay chunka iskayniyuq kama, hinaspataq iskay chunka kimsayyuqmanta iskay chunka pusaqniyuq kama.

1844 watapi llakikuy qhipamanta huk tiempollaraq, noqapas, advent cuerpo nisqawan kуска, khuyapayakuypa punkun chaypacha wiñaypaq mundoqpaq wisq'asqa karqan nisqapi hap'isqa karqani. Kay yuyayqa ñawpaqta hap'isqa karqan manaraq ñawpaq rikuyiniy qoykusqa kaptin. Diosmanta qowasqa k'anchaymi pantasqaykuta allinchaykuwarqan, hinallataq chiqap kasqanta rikuspa yachanaykupaq yanapawarqan.

«Ñuqaqa manaraqmi sayk'usqa kani wisq'asqa punku yuyaypi iñiq hina, ichaqa manam ñawpaqta sut'ita imayna llamk'achirqanchik chay sentido-pichu, nitaqmi awqaqniykuna llamk'achinku chay sentido-pichu.»

Noéq p'unchayninkunapi huk wisq'asqa punku karqan. Chay pachapi Diospa Espiritunqa unu pacha lloqsisqanpi wañuq hucha sapi ayllumantam qarqukusqa karqan. Dios kikinmi Noéman wisq'asqa-punku willakuyta qorqan: “Espirituymi manan wiñaypaq runawan atipanqachu, paypas aychalla kasqanrayku; ichaqa p'unchayninkunaga pachak iskay chunka watallañam kanqa” (Génesis 6:3).

Abrahampa p'unchayninkunapi huk wisq'asqa punku karqa. Khuyapayakuyqa manaña Sodomapa llaqtayninkunawan mañakuqchu karqa, chaymanta Lotllataq, warminwan iskay ususinwan kuska, hanaq pachamanta uraykamuq ninawan tukusqa karqaku.

“Karqa wichq'asqa huk punkun karqan Cristopa p'unchayninkunapi. Diospa Churin nirqan chay wiñaypaq mana iñiq judíokunaman: ‘Wasiykikuna qankunapaq saqisqa kachkan ch'inniq, ch'usaq’ ” (Mateo 23:38).

Pacha p'unllapa mayuta urayman qhawarispas qhepa p'unchaykunakama, chay kikin mana tukukuq atiyniyoq kallpalla Juan nisqanwan willakurqa: “Kaykunatan nin chay santo kaq, cheqaq kaq, Davidpa llavinta hap'iq, kicharispas mana pipas wichq'anmanchu; wichq'aspaqa mana pipas kicharinmanchu” (Revelation 3:7).

“Rikuchisqañam karqa musquypi, chaytaq kunankamapas creeniraqmi, 1844 watapi huk wisq'asqa punku kasqanmanta. Llapa ñawpaq kaq kinsa? manaraq—huk ñiqin angelpa, iskay ñiqin angelpa willakuyninkunapa k'anchayninta qawaspa chay k'anchayta qhespichirqanku mana chaskispankuqa, tutayaypi saquesqa karqanku. Chay k'anchayta chaskiqkunañataq, hanaq pachamanta willakuy willasqa kasqanta qatiq Espíritu Santo-ta chaskiqkuna, qhepamanri iñiyinkuta saqerqanku hinaspa kawsasqankuta huk pantasqa musquy hina suticharqankuqa, chaywanmi Diospa Espiritunta qhespichirqanku, paytaq manañam paykunawan rimanakuspalla mañakuqchu karqa.”

“Qaykuna mana k'anchayta rikurqankuchu, mana chayta qichupakusqankumanta huchayuyqchu karqanku. Hanaq pacha k'anchayta pisipaqchaspa qawsaqkuna llamk'ayninllatan Diospa Espiritun mana haypayta atirqachu. Kay ayllupi, nisqayman hina, iskay laya runakuna karqanku: ñawpaqta, willakuynin paykunaman apamusqa kaptin mana chaskikuyta munasqankuna; iskayñiqintaq, chayta chaskispa qhepaman iñiyinkuta saqirqankuna. Kaykunaqa diosman yupaychakuq rikch'ayninta charinkumanmi, hinaspa Cristopa qatiqnin kasqankuta rimarinkumanmi; ichaqa Dioswan mana kawsayniyuq t'inkisqa kaspankum, Satanaspa pantachikuyninkunawan presochasqa kanqaku. Kay iskay laya runakunan rikuchisqa kanku rikuypi—qatiqkusqanku k'anchayta pantasqa kasqanta willaqkuna, hinallataq kay pachapa millay runakuna, k'anchayta qichupakusqankurayku Diospa qichupakusqan runakuna. Mana imatapas rimanchu chaykunaqa mana k'anchayta rikurqankuchu, chayrayku mana qichupakusqankumanta huchayuyqchu kasqankumanta.” Selected Messages, libro 1, 62, 63.

“Jesupa qespichisqan llamk'ay hatun allinyachiypi iñiyiniyoq qatiqkunaqa paypa chawkachayninmanta paykunapa rayku allinkayninkunata chaskinku; ichaqa kay llamk'ay kamachikuyninta rikuchiq k'anchayta mana chaskiqkunaqa manam chaymanta imatapas allinkayta chaskinkuchu. Judiokunaqa Cristopa ñawpaq hamuyninpi qusqan k'anchayta mana chaskispa, paypi pacha qespichiq hina mana iñisqankurayku, manam payninta pampachakuyta chaskiyta atirqankuchu. Jesusqa wichariyninpi kikinpa yawarninwan hanaq pacha santuario ukhuman yaykuspa disipulonkuna pataman chawkachayninpa saminchayninkunata urmachinampaq, judiokunaqa tukuysapa tutayaypi saquesqa karqanku mana allinpaña gochasqankuta hinaspa haywarisqankuta ruraspalla purinankupaq. Rikch'achikuykunap hinaspa llanthuyninkunap kamachikuyninqa tukukapunña karqa. Chay punku, maymantachus runakuna ñawpaqta Diosman yaykuyta tarirqanku, manaña kichasqa karqachu. Judiokunaqa

mana munarqankuchu maskayta payta chay huklla ñanpi, maypichus chay pachaqa tarikuswan karqa, hanaq pacha santuariopi kamachikuyninwan. Chayrayku manam Dioswan tinkunakuyta tarirqankuchu. Paykunapaqqa punku wisq'asqa karqa. Manam Cristomanta yachayniyoqchu karqanku cheqaq qochasqa hina hinaspa Diospa ñawpaqenpi huklla chawkaq hina; chayrayku manam paypa chawkachayninmanta allinkayninkunata chaskiyta atirqankuchu.”

Mana iñiyiniyuq judíokunapa kasqanmi rikuchin, imayna kasqanta mana cuidakuqkunapa, mana iñiykuqkunapa ima, sutin cristianokunamanta qhawarisqa kaspanku, munayninkumanta mana yachaq tukuspa llaqtanchikpaq kuyapayakuq Hatun Sacerdoteykuq llamkayninmanta. Unanchasqa serviciopi, hatun sacerdoti ancha santo cheqaman yaykuqtin, llaqa Israel runakunam santuario muyuriqninman huñunakuyta kasqan, aswan llakiyan, ancha manchakuywan ima, Diosta ñawpaqninpi almasninkuta humillakuyta, huchankumanta pampachayta chaskinankupaq, ama tantakuymanta rakisqa kanankupaq. Chayrayku, aswanmi ancha necesario kay antitípico Pampachanakuy Punchawpi, Hatun Sacerdoteykuq llamkayninta entiendenanchikpaq, hinallataq ima ruwaykunas ñuqanchikmanta mañakusqa kasqanta yachananchikpaq.

“Runakunaqa mana castigonmanta qispisqallachu Diospa khuyakuyninwan paykunaman apachisqan waqyayninta qhespichiyta mana munaspa qhispichiyta atinkuchu. Noépa p'unchayninkunapi hanaqpachamanta huk willakuy kay pachaman kachamusqa karqan, hinaspan paykuna qhispiqankupas chay willakuyma imayna kutichisqankuman hina kasqa. Imaraykuchus chay waqyayninta qhespichirqanku, Diospa Espiritun huchasapa miraymanta qechusqa karqan, hinaspan Unu Lluqsimuypa yakunkunapi chinkarqanku. Abrahampa p'unchayninkunapiqa, khuyakuyqa Sodoma llaqtapi huchayoq tiyakuqkunawan mañakuyta saqerqanña, hinaspan Lotllam warminwan iskay ususinkunawan qispirqanku, wakinkunaqa hanaqpachamanta uraykamuq ninawan tukuchisqa karqanku. Chay hinallataqmi Cristopa p'unchayninkunapipas. Diospa Churinmi chay wiñay p'unchaypa mana iñiq judíokunata nirqan: ‘Wasiykichisqa qankunapaq ch'inniq, ch'usaq saqisqa kachkan.’ Mateo 23:38. Qhepa p'unchaykunata qhawarispapa, chay kikin mana tukukuq atiyniyoqmi kay hinata willan, chaykunamanta ‘mana chaskirqankuchu cheqaq kayta munakuyta, chayrayku qhispiqa kanankupaq’: ‘Chayraykun Diosqa paykunaman sinchi pantachiyta kachamunqa, llullata iñinankupaq: chay hina llaqa cheqaq kayta mana iñiqkuna, aswanpas mana allin ruraypi kusikusqakuna, huchachasqa kanankupaq.’ 2 Tesalonicenses 2:10–12. Paypa siminpa yachachisqankunata qhespichisqankurayku, Diosqa Espiritunta qechun, hinaspan paykuna munasqanku pantachiykunaman saqen.” The Great Controversy, 430, 431.